

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена актуальним питанням роздрібного банківського кредитування у сучасних умовах. Проаналізовано склад, структура та динаміка кредитного портфелю конкретної банківської установи, особливості здійснення процесів банківського кредитування фізичних осіб. Досліджено якість кредитного портфелю фізичних осіб. Окреслено напрямки оптимізації процесів роздрібного банківського кредитування. У статті проаналізовано динаміку кредитування фізичних осіб в Україні протягом 2014–2018 років. Детально розглянуто структуру кредитів, що надаються домашнім господарствам за цільовим спрямуванням. Проаналізовано ринок споживчого кредитування зі змінами в розрізі валюти кредитів. Представлено перелік банків, які мають гранично велику та гранично малу питому вагу кредитів населення у кредитних портфелях, порівняно із середнім рівнем по банківській системі. Запропоновано головні кроки до стабілізації банківського кредитування фізичних осіб, а відтак усієї банківської системи України загалом. Статтю присвячено проблемам банківського кредитування фізичних осіб в Україні. Проаналізовано основні тенденції банківського кредитування та фактори, які на нього впливають. Визначено причини негативних тенденцій у сфері банківського кредитування фізичних осіб в Україні. Обґрунтовано потенційні заходи щодо вирішення проблем банківського кредитування фізичних осіб в Україні.

Ключові слова: банк, кредитування, облікова ставка, кредит, прострочена заборгованість, кредитоспроможність, платоспроможність.

THE MAIN TENDENCIES OF BANK LENDING OF INDIVIDUALS IN UKRAINE

The article is devoted to topical issues of retail bank lending in modern conditions. The composition, structure and dynamics of the loan portfolio of a particular banking institution, the features of the implementation of bank lending processes for individuals are analyzed. The quality of the loan portfolio of individuals was investigated. The directions of optimization of the processes of retail bank lending are determined. The article analyzes the dynamics of retail lending in Ukraine during 2014–2018. The structure of loans provided to households is studied by types. Also the market of retail lending is analyzed by the currency used. The list of banks that have very large and very small share of population loans in their loan portfolios as compared to the average in the banking system is presented. Key steps in stabilizing banking loans to individuals, and thus in the entire banking system of Ukraine in general are offered.. The article deals with problems of bank lending for individuals in Ukraine. Main trends in bank lending and factors affecting it are analyzed. The reasons of negative trends in Ukrainian bank lending for individuals were defined. Potential measures to solve problems are substantiated.

Keywords: bank, lending, bank rate, loan, overdue debts, solvency, paying capacity.

Тарасевич Наталья, Брит Анастасия

ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ БАНКОВСКОГО КРЕДИТОВАНИЯ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ В УКРАИНЕ

Статья посвящена актуальным вопросам розничного банковского кредитования в современных условиях. Проанализирован состав, структура и динамика кредитного портфеля конкретного банковского учреждения, особенности осуществления процессов банковского кредитования

фізических ліц. Исследовано качество кредитного портфеля фізических ліц. Определены направления оптимизации процессов розничного банковского кредитования. В статье проанализирована динамика кредитования фізических ліц в Украине на протяжении 2014–2018 годов. Подробно рассмотрена структура кредитов, предоставляемых домашним хозяйствам по целевому направлению. Проанализирован рынок потребительского кредитования с изменениями в разрезе валюты кредитов. Представлен перечень банков, которые имеют предельно большой и предельно малый удельный вес кредитов населения в кредитных портфелях по сравнению со средним уровнем по банковской системе. Предложены основные шаги к стабилизации банковского кредитования фізических ліц, а также всей банковской системы Украины в целом. Статья посвящена проблемам банковского кредитования фізических ліц в Украине. Проанализированы основные тенденции банковского кредитования и факторы, на него влияющие. Определены причины негативных тенденций в сфере банковского кредитования фізических ліц в Украине. Обоснованно потенциальные меры по решению проблем банковского кредитования фізических ліц в Украине.

Ключевые слова: банк, кредитование, учетная ставка, кредит, просроченная задолженность, кредитоспособность, платежеспособность.

DOI: 10.32680/2409-9260-2018-11-263-197-210

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Розвиток кредитування відіграє важливу роль у задоволенні потреб фізичних осіб, а також інших суб'єктів господарювання, що в кінцевому результаті впливає на стабільність національної економіки. На сучасному етапі розвитку економіки України становище багатьох банків різко змінилось під впливом політичної та економічної нестабільності. Економічні та політичні проблеми негативно позначились на платоспроможності фізичних осіб, що, у свою чергу, погіршило

якість кредитного портфелю багатьох банків, а також обумовило зменшення попиту на банківські кредитні продукти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання поданої проблеми і на які спирається автор. Дослідженням теоретичних і практичних засад кредитування займалися чимало вітчизняних науковців, серед яких Т.Ф. Григораш [1], Н.К. Жукова [2], І.Б. Охрименко [3] та ін. У цьому контексті також варто зазначити роль таких зарубіжних вчених, як: Ш. Хуанга, Х. Джоу та Х. Джі, які розглядали питання якості кредитного портфеля банку та вплив його структури на сталість ведення банківської діяльності в період розвитку останньої світової фінансової кризи [5]; а також А. Бандзя зі співавторами, розкрили питання взаємозалежності між формуванням та обслуговуванням кредитного портфеля банку відповідно до окремих періодів розвитку економічних циклів [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Розвиток кредитування фізичних осіб відіграє важливу роль у становленні цивілізованих відносин на ринку фінансового забезпечення і споживання, та виконує свою головну роль – це підвищення купівельної спроможності населення та їх життєвого рівня. Протягом тривалого часу кредитування фізичних осіб стрімко розвивалось. Щоразу відбувається постійне впровадження оновлених банківських кредитів та способів їх надання клієнтам. Варто зазначити і те, що під впливом політичної та курсової нестабільності сьогодні різко похитнулась позиція багатьох банків. Значна девальвація гривні, спад в економіці, військові дії на сході країни, недостатній рівень корпоративного управління зумовили погіршення якості кредитного портфеля банків. Усі перераховані вище явища в банківській сфері вимагають відповідного наукового поглибленого аналізу.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є проведення аналізу основних тенденцій розвитку банківського кредитування фізичних осіб в Україні на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Банківська система України функціонує в складних умовах, вона перебуває під впливом глобалізації економіки та інтеграції у світовий фінансовий простір, а зміни, які відбуваються у напрямках та темпах її розвитку, кардинально впливають на внутрішню та зовнішню економічну стабільність держави. Економічна криза, яка відзначилась на банківській системі країни, призвела к скороченню кількості банківських установ (станом на 01.09.2018 р. кількість діючих банків України складала 82 банківські установи), зменшенню ресурсної бази, збільшенню частки проблемних кредитів та збиткам системи в цілому.

Зупинимось на кредитній заборгованості фізичних осіб – домашніх господарств у вітчизняних банках (табл.1). Слід відмітити, що до домашніх господарств відносяться як приватні фізичні особи, так і фізичні особи – підприємці. Дані таблиці відображають кредити бруто, тобто без врахування резервів під знецінення кредитних коштів.

Таблиця 1

Склад та динаміка кредитів банків України,
наданих домашнім господарствам за цільовим
спрямуванням (розраховано автором за матеріалами [6, 7])

Період	Од. виміру	Усього	В тому числі			із загал. суми іпотеч ні кредит и
			споживчі кредити	на придбання, будів-ництво та реконструкцію нерухомості	інші кредити	
1.01. 2014	млн.грн	193529	137346	51447	4736	56270
	%	100,0	71,0	26,6	2,4	29,1
1.01. 2015	млн.грн	211215	135094	71803	4318	72156
	%	100,0	64,0	34,0	2,0	34,2
1.01. 2016	млн.грн	174869	104879	66169	3821	60215
	%	100,0	60,0	37,8	2,2	34,4
1.01. 2017	млн.грн	163333	101528	58549	3255	60265
	%	100,0	62,2	35,8	2,0	36,9
1.01. 2018	млн.грн	174182	122066	48268	3848	38601
	%	100,0	70,1	27,7	2,2	22,2
1.10. 2018	млн.грн	203688	148729	50018	4941	46583
	%	100,0	73,0	24,6	2,4	22,9

Згідно з даними таблиці для ринку кредитування фізичних осіб України є характерним переважання споживчих кредитів відносно кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості. У відсотковому співвідношенні у 2018 році споживче кредитування склало 73,0% проти 71,0% на початок 2014 року; кредити на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості відповідно – 24,6% проти 26,6% початку дослідження; інші кредити становили приблизно стабільну вагу - 2,4%; із загальної суми кредитного портфелю іпотечні кредити займали 22,9% проти 29,1% на початок 2014 року.

В абсолютному вимірі обсяг кредитів на споживання мав від’ємну тенденцію до початку 2017 року, за 2014–2016 роки їх величина скоротилась на 35818 млн. грн. або на 26,1%. Протягом 2017–2018 років відзначається позитивна тенденція щодо зростання обсягів споживчого кредитування на 46,5%, що є важливим для підтримання споживчого ринку. Величина кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості впродовж періоду дослідження мала варіаційну тенденцію та займала відносно стабільну питому вагу, досягнув максимуму на початок 2016 року. Іпотечні кредити також мали нестабільну динаміку - впродовж 2015, 2017 років залишки заборгованості по цим кредитам скорочувалися, на протязі 2014, 2016, 2018 років спостерігалася тенденція до зростання їх абсолютних значень. До іпотечних кредитів включаються кредити, що мають декілька видів забезпечення, серед яких найбільшим забезпеченням за вартістю є: майнові права на майбутнє нерухоме майно житлового фонду; майнові права на інше майбутнє нерухоме майно; нерухоме майно житлового фонду; інше нерухоме майно. Питома вага цих кредитів на останню звітну дату дорівнює 22,9% загального портфеля домашніх господарств.

В загалом, кредитування фізичних осіб характеризується дуже нестабільною тенденцією з початку 2014 року. На відміну від попереднього кризового етапу 2008-2009 років позитивним чинником у цій ситуації слід вважати не тільки утримання, але й нарощення обсягів кредитування у окремі періоди. Найвищого рівня

розвитку кредитування фізичних осіб досягло к початку 2015 року переважно за рахунок зростання кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості. Період 2015–2016 років характеризується спадом по усіх напрямках кредитування домашніх господарств. Початок 2017 року можна вважати періодом поступового відновлення ринку споживчого кредитування населення, наслідком чого є зростання загальних обсягів кредитування фізичних осіб. Однак, рівня кредитування фізичних осіб початку 2015 року вітчизняним банкам досягнуть ще не вдається, натомість обсяги споживчого кредитування вже перевищують рівень початку 2014 року, що є дуже позитивною тенденцією.

Проаналізуємо кредитування фізичних осіб в розрізі валют за окремими видами, для чого побудуємо аналітичну таблицю 2.

Таблиця 2

Склад та динаміка кредитів банків України, наданих домашнім господарствам за цільовим спрямуванням у розрізі валют (розраховано автором за матеріалами [6, 7])

Період	Од-виміру	Спо-живчі кредити	В тому числі		На придбан-ня, будів-во, рекон-цію нерухомості	В тому числі		Іпотеч-ні кредити	В тому числі	
			нац. вал.	іноз. вал.		нац. вал.	ін. вал.		нац. вал.	ін. вал.
1.01.2014	млн.грн	137346	108224	29122	51447	13685	37762	56270	18641	37629
	%	100,0	78,8	21,2	100,0	26,6	73,4	100,0	33,1	66,9
1.01.2015	млн.грн	135094	95763	39328	71803	11310	60493	72156	16167	55989
	%	100,0	70,9	29,1	100,0	15,8	84,2	100,0	22,4	77,6
1.01.2016	млн.грн	104879	66662	38217	66169	11001	55168	60215	14884	45331
	%	100,0	63,6	36,4	100,0	16,6	83,4	100,0	24,7	75,3
1.01.2017	млн.грн	101528	64859	36669	58549	9718	48831	60265	13263	47002
	%	100,0	63,9	36,1	100,0	16,6	83,4	100,0	22,0	78,0
1.01.2018	млн.грн	122066	93436	28630	48268	9634	38634	38601	9901	28700
	%	100,0	76,5	23,5	100,0	20,0	80,0	100,0	25,6	74,4
1.10.2018	млн.грн	148729	118482	30247	50018	10177	39841	46583	11948	34635
	%	100,0	79,7	20,3	100,0	20,3	79,7	100,0	25,6	74,4

Споживче кредитування здійснюється переважно в національній валюті, проте практика кредитування фізичних осіб в

іноземній валюті в 2007–2008 роках обумовлює високу частку споживчих кредитів в іноземній валюті. Так, у 2015–2016 роках в структурі портфеля споживчих кредитів частка позик в іноземній валюті займала достатньо високу питому вагу: максимально 36,4%. З початку 2017 року ситуація покращувалася у напрямку одночасного зростання обсягів кредитування населення у національній валюті в абсолютному та відносному значенні та скороченні обсягів позикових коштів, наданих у іноземній валюті.

Зазначені зміни зумовлені, з одного боку, спочатку дозволом, а потім заборонаю надавати споживчі кредити населенню в іноземній валюті, з іншого, продиктовані реальними ресурсними можливостями банків, які змінились з впливом іноземного капіталу й поступовим відновленням депозитів у гривні.

Водночас ситуація з кредитуванням на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості була і залишається гіршою, оскільки частка кредитів в національній валюті у період дослідження коливалася у межах 15,8–26,6%. Усе це обумовило високий рівень доларизації цих кредитів, а під час фінансово-економічних криз 2008–2009 років та 2014–2015 років спричинило суттєве підвищення системного кредитного ризику через збільшення кредитних платежів та зниження платоспроможності позичальників внаслідок девальвації гривні, а також погіршення якості балансів банківських установ. За іпотечними кредитами населення спостерігається волатильність як у абсолютних значеннях обсягів, так і у питомій вазі. Частка кредитів у іноземній валюті коливалася на рівні 66,9–78,0% загальних іпотечних кредитів при наявності загального тренду к зниженню показника. Однак, навіть при наявності позитивного тренду залишки кредитної заборгованості у іноземній валюті залишаються достатньо високими. Зазначені зміни зумовлені, з одного боку, спочатку дозволом, а потім заборонаю надавати споживчі кредити населенню в іноземній валюті, з іншого, продиктовані реальними ресурсними можливостями банків, які змінились з впливом іноземного капіталу й поступовим відновленням депозитів у гривні.

Переважаання іпотечних кредитів домогосподарств, кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості в іноземній валюті протягом 2014–2016 років було спричинено не видаванням нових кредитів в іноземній валюті фізичним особам, а девальвацією гривні, внаслідок чого обсяги кредитування в іноземній валюті в перерахунку на національну зросли, тому збільшилися кредитні зобов'язання позичальників, значна частка яких не має можливості й надалі погашати кредитні зобов'язання.

Проаналізуємо кредитування фізичних осіб за строками у таблиці 3. Що стосується структури кредитів, то можна відмітити значну волатильність у розрізі строків погашення впродовж всього періоду дослідження, але суттєвих змін у структурі не відбувалося. На останню звітну дату частка кредитів строком до 1 року в кредитному портфелі досягла 34,6% кредитного портфелю, значно збільшилася у абсолютному значенні впродовж 2018 року.

Таблиця 3

Структура та динаміка наданих банками України кредитів домашнім господарствам у розрізі строків погашення (розраховано автором за матеріалами [6, 7])

Період	Од. виміру	Усього	В тому числі			
			До 1 року	Від 1 до 5 років	Від 5 років до 10	Більше 10 років
1.01. 2014	млн. грн	193529	55177	52997	46517	38837
	%	100,0	28,5	27,4	24,0	20,1
1.01. 2015	млн. грн	211215	57020	46184	50846	57165
	%	100,0	27,0	21,9	24,1	27,1
1.01. 2016	млн. грн	174869	40679	34616	51531	48845
	%	100,0	23,2	19,8	29,5	27,9
1.01. 2017	млн. грн	163333	38879	31743	47790	44921
	%	100,0	23,8	19,4	29,3	27,5
1.01. 2018	млн. грн	174182	45894	48553	43293	36441
	%	100,0	26,3	27,9	24,9	20,9
1.10. 2018	млн. грн	203688	70462	49595	46005	37626
	%	100,0	34,6	24,3	22,6	18,5

Питома вага кредитів зі строком погашення від 1 до 5 років постійно знижувалася як в абсолютному, так і в відносному значенні до початку 2017 року, надалі спостерігалася тенденція до зростання частки цих кредитів до 24,3% кредитного портфелю фізичних осіб. Кредити зі строком погашення від 5 до 10 років та більше 10 років мали варіаційну тенденцію та на 1.10.2018 року відповідно становили 22,6 та 18,5% кредитного портфелю. Варто зазначити, що

кредити до 5 років становили більше половини всіх кредитів – 58,9%, тобто в умовах невизначеності економічної ситуації фізичні особи надають перевагу короткостроковому та середньостроковому кредитуванню.

Важливою характеристикою українського ринку кредитування фізичних осіб є процентні ставки. Рівні середньозваженої ставки за кредитами домашнім господарствам наведено у таблиці 4. Згідно з даними НБУ середньозважена ставка за кредитами фізичним особам протягом 2014– 2015 років зростала до рівня 31,2% станом на 1.01.2016 року.

Впродовж 2016-2017 років спостерігалася тенденція до скорочення середньозваженої процентної ставки, але з початку 2018 року тенденція до зростання відновилася. Загальний тренд зміни рівня процентних ставок за споживчими кредитами та іншими кредитами збігається з динамікою загальної середньозваженої ставки та на 1.10.2018 року відповідно складає 30,8% та 25,2% річних. Зворотну тенденцію за 2017 рік мають відсоткові ставки за іпотечними кредитами, наданими на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості. Так, протягом 2017 року при загальному тренді до зниженні вони збільшувалися та на останню звітну дату склали 17,6% річних.

Загалом, збільшення відсоткової ставки сприяє подорожчання банківського кредитування для фізичних осіб, що може призвести до згорання споживчого кредитування, що матиме негативні наслідки як для банківської системи, так й для розвитку внутрішнього ринку і реального сектора економіки.

Таблиця 4

Процентні ставки за банківськими кредитами домашнім господарствам за цільовим спрямуванням (розраховано автором за матеріалами [6, 7])

Період	Середньозваже на ставка, %	окремо за видами		
		споживчі кредити	іпотечні кредити, на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості	інші кредити
1.01. 2014	26,7	27,9	18,0	22,1
1.01. 2015	27,3	30,0	13,9	21,1
1.01. 2016	31,2	31,9	16,6	29,4
1.01. 2017	29,8	30,5	10,5	26,7
1.01. 2018	29,3	30,2	16,3	22,5
1.10. 2018	30,0	30,8	17,6	25,2

Якщо розглядати регіональну структуру банківського кредитування фізичних осіб, можна відмітити, що найбільше кредитів надано в Київській області та місті Києві (56,61%); в Дніпропетровській – 20,50%; в Одеській – 3,91%; в Харківській – 3,35%; в Донецькій – 2,16%; в Запорізькій – 2,02%. Наведені дані свідчать про значні перекоси в кредитуванні регіонів країни, викликані передусім нерівномірністю розвитку регіонів, наявністю інвестиційних об'єктів. Аналогічна ситуація спостерігається і з питомою вагою регіонів в кредитах, наданих домашнім господарствам. Так, найбільше їх було надано в Київській області та місті Києві, а саме 36,87%, в Одеській – 3,86%; в Дніпропетровській – 9,34%; в Харківській – 5,69%; в Донецькій – 5,05%; Львівській – 4,10%. Причинами таких диспропорцій є чисельність жителів регіону, рівень їх доходів (наявних і потенційних), споживчі настрої.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямку. За результатами дослідження виявлено низькі темпи розвитку ринку роздрібного кредитування в Україні, негативні тенденції

щодо структури кредитів за видами валют, волатильність їх обсягів, подорожчання кредитів в розрізі окремих видів. В Україні обсяги роздрібногo кредитування мають негативний тренд через вплив фінансово - економічної та політичної кризи, яка зумовлює підвищення кредитних ризиків: зниження купівельної спроможності населення; зменшення довіри до банків; зростання вартості придбання товарів та послуг. Результати дослідження також дозволили зробити наступні висновки:

- з одного боку, в умовах недостатності доходів населення для забезпечення зростаючих потреб спостерігається збільшення потенційного попиту на додаткові запозичені ресурси, що обумовлює розвиток ринку роздрібногo кредитування;

- з іншого боку, ризики кредитування фізичних осіб набуватимуть критично високих рівнів, що обумовлює необхідність посилення вимог до позичальників, удосконалення механізмів оцінки їх платоспроможності, підвищення обґрунтованості рішень щодо видачі кредитів.

Отже, очікувати значного поживлення ринку кредитування фізичних осіб у короткостроковій перспективі не варто. Це пояснюється тим, що для банків роздрібні кредити продовжують залишатися найризикованішим напрямом розміщення банківських ресурсів. За цих умов перш за все необхідні стійкість національної валюти та стабілізація економіки у цілому, лише тоді вкладники та позичальники зможуть прогнозувати свої можливості. Майбутній розвиток кредитування фізичних осіб багато в чому залежить насамперед від стабільності валютного курсу, відродження інвестиційного клімату, покращення якості активів банківської системи, збільшення ресурсної бази та відновлення довіри населення.

Література

1. Григораш Т.Ф., Пільгуй С.С. Банківське кредитування в Україні: сучасний стан, основні проблеми та шляхи їх вирішення // Економічний простір.– 2012.– №62. – С. 119–124.

2. Жукова Н.К., Зражевська Н.В. Сучасний стан ринку банківських кредитів в Україні //Економічний часопис-XXI.– 2011.– №5–6. – С. 54–57.

3. Охрименко І.Б. Споживчий кредит в Україні: реалії та перспективи розвитку: Автореф. дис... канд. екон. наук / Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана. – К.,2015. – 21 с.

4. Bangia, A. et al. (2002). Ratings migration and the business cycle, with application to credit portfolio stress testing. *Journal of Banking & Finance*, 26(2): 445–474.

5. Huang, X., Zhou, H., Zhu, H. (2012). Assessing the systemic risk of a heterogeneous portfolio of banks during the recent financial crisis. *Journal of Financial Stability*, 8(3): 193–205.

6. Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.bank.gov.ua>.

7. Офіційний сайт ПАТ «ПриватБанк». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://privatbank.ua>.

1. Hryhorash T.F., Pil'huy S.S. Bankivs'ke kredyтуvannya v Ukrayini: suchasnyy stan, osnovni problemy ta shlyakhy yikh vyrishennya // *Ekonomichnyy prostir*.– 2012.– #62. – S. 119–124.

2. Zhukova N.K., Zrazhevs'ka N.V. Suchasnyy stan rynku bankivs'kykh kredytiv v Ukrayini // *Ekonomichnyy chasopys-KhKhI*.– 2011.– #5–6. – S. 54–57.

3. Okhrymenko I.B. Spozhyvchyy kredyt v Ukrayini: realiyi ta perspektyvy rozvytku: Avtoref. dys... kand. ekon. nauk / Kyivys'kyu natsional'nyy ekonomichnyy universytet im. V. Het'mana. – К.,2015. – 21 s.

4. Bangia, A. et al. (2002). Ratings migration and the business cycle, with application to credit portfolio stress testing. *Journal of Banking & Finance*, 26(2): 445–474.

5. Huang, X., Zhou, H., Zhu, H. (2012). Assessing the systemic risk of a heterogeneous portfolio of banks during the recent financial crisis. *Journal of Financial Stability*, 8(3): 193–205.

6. Ofitsiynyy sayt Natsional'noho banku Ukrayiny. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu:<http://www.bank.gov.ua>.

7. Ofitsiynyy sayt PAT «PryvatBank». [Elektronnyy resurs].
– Rezhym dostupu: <http://privatbank.ua>.

10.12.2018

УДК 330.1:338.2

JEL Classification: C590; O100

Тарасенко Денис

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЗЕЛЕНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Актуальність вивчення сучасних інструментів математичного моделювання еколого-економічних процесів визначається необхідністю пошуку оптимальних механізмів забезпечення сталого розвитку регіонів та стимулювання зеленої модернізації економіки України. Встановлено, що регіон є собою природно-соціально-економічною системою безприкладної складності, яка знаходиться під дією природних і економічних закономірностей, підпадає під вплив безлічі різномірних випадкових факторів та об'єктивно схильна до високого рівня ризику втрати рівноважного стану. Основним завданням регіонального розвитку визначено знаходження балансу інтересів між потребами в розвитку на території регіону тих чи інших видів господарської діяльності, розвитку соціальних параметрів та необхідністю збереження навколишнього середовища. Найбільш ефективним засобом знаходження даного балансу визначено відповідний економіко-математичний інструментарій. При цьому необхідність реалізації такої взаємодії на умовах збалансованої підтримки функціонування національної економіки за відтворювальними, технологічними, діяльнісно-видовими та зовнішньоекономічними макроструктурними пропорціями обумовлює застосування балансового методу «витрати-випуск»